

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek, Zápolya-u. 1.,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő

Kiadóhivatal:
Pleitner Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-u. 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások inté-
zendők.

Telefon-szám 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRAJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Egész évre ——— 24 K.
Félévre ——— 12 K.
Negyedévre ——— 6 K.
Egy óra ——— 2 K.
— Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetések
A kiadóhivatalban fogadlat-
osak az azonnali az összes
hirdetési irodákban.

Megjelenik vasár és ünnep-
napok kivételével minden nap
élelőn 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1912.

XLI. évfolyam 177. szám.

Hétfő, augusztus 5.

A polgári leányiskola fejlesztése.

A nagybeeskereki iskolák. — A zárda ér-
tesítője.

Nagybeeskerek, aug. 5.

A leányok középfokú oktatását szolgáló iskolák közül a polgári iskola a középszintű nőnevelés-intézet. A nőnevelés elért magasabb feladat, az intenzívebb jellem fejlesztése és kedélyképzés, az általános műveltség színvonalának emelése, a gyakorlatibb házi nevelés, szükségessé teszik a mai 4 osztályos polgári leányiskola továbbfejlesztését, kiépítését. Ennek szükségességét is egyaránt elismerik az összes intéző körök, a szakörök ki is jelölték már a fejlesztés mérvét és irányát és a sok egyéb tanügyi reformtervvel együtt ez is várja a megvalósítást.

A polgári leányiskola azon legérzékenyebb hibáján akarnak segíteni, hogy ez iskolából ma a leány éppen a serdülőkor küszöbén, 14 éves korban hagyja el az iskolát, amikor pedig nagyon is rászorul még a fejlődő leánylélek az iskola irányítására. Ezért a mai 4 évfolyamos iskolát még 2 évfolyammal akarják kiegészíteni, úgy hogy a polgári leányiskola 6 osztályúvá lenne. A tervszerűen az így fejlesztett polgáriskola az élet által előírt szükségletnek megfelelően két irányba volna: egyik irányba továbbképezné azokat, kik kenyérkereső pályára nem kívánnak lépni. Tantárgyai közül a jellemfejlesztés, nevelés és általános műveltség szolgáltatásban állana a magyar nyelv és irodalom, művészettörténelem, rajz, ének. Gyakorlati célt szolgálnának a számítás, könyvvitel, fizika, idegen nyelvek, jogi ismeretek, egészségügy, neveléstan, szociális ismeretek — háztartás, gyakorlati főzés és háztartási munkák, kézimunka.

A kifejlesztett polgári leányiskola másik iránya kenyérkeresetre képesítő szakoktatást adna és a szükségletnek megfelelően 3 ágra oszolnék: kereskedelmi, ipari és gazdasági ágra, ez az irány tehát azokról gondoskodnék, kik az élet küzdelmeibe kerülnek ki és önálló kenyérkeresetre szorúlnak. A mai tanfolyamok szervezete hiányos és sem a szakképzésnek, sem paedagógiai követelményeknek nem felelnek meg úgy, mint ahogy megfelelne a polgári iskola ez a felső két évfolyama, amelyek magukba olvasztanák a ma fennálló tanfolyamokat. Így talán megváltoznék az a mai szomorú helyzet, hogy a nő nálunk dilettáns csaknem minden téren. Tanítónőképző az van bőven, amelyekből évenként 1000 új tanítónő kerül ki az élet forgatagába. Tény az, hogy minden falusi tanítónői állásra több száz

pályázó van, de hol tanuljanak a mi leányaink ipart, gazdaságot, hiszen ilyen iskola alig van az országban és ami van is, ott is csak dilettánsokat képeznek.

A hat osztályú polgári leányiskola közoktatási intézeteink között hízogpótló lenne és a nemzeti nőnevelésnek igen nagy szolgálatokat tenne. Élénken érzik ennek szükségességét maguk a szülők is, akik így megszabadulnának attól a dilemmától, hogy mit csináljanak otthon 14 éves leányukkal, akit így a megkezdett irányban továbbképezhetnének 16—17 éves koráig. Ez az iskola, amely a való életre minden nagyozólástól ment szellemben neveli a leányt, egyrészt pótolná a drága, nehezen hozzáférhető és határozottan luxus iskolát, a felsőbb leányiskolát, elvonná a leányokat a túlművelt tanítónőképzőtől és inkább a gyakorlati, produktív pályákra terelné az erre rászorultakat. Ma, mikor a lányok kenyérkeresetre való nevelése a szülőknek nagy gondot okoz, éppen ott, ahol a munkára nevelő leányiskola nagyon is elkélne, a középszintű lányai részére alig vannak ilyen iskolák. A felsőbb leányiskola egészen más cél szolgálataiban áll, a leánygimnázium és egyetemi tanulmányok hosszúságú és igen költséges útja nem jöhet tekintetbe ott, ahol a szülő már 15—16 éves leányát akarja kenyérhez juttatni. Ezen szükségletnek felelne meg a 6 osztályos kifejlesztett polgáriskola jobban, mint a mai női kereskedelmi vagy női kézimunka-tanfolyamok.

A nagybeeskereki iskolánövérgek gondos vezetése alatt működő iskolák disztesen illusztrált értesítője ez iskolák szép színvonalára enged következtetni.

Az értesítőt egy bájos arcképcsoport vezeti be, az elmúlt tanévben 5 éves találkozóra összejött növendékek csoportképe. Igen kedves dolog és valóban utánzásra méltó az iskolatársaknak ilyen időnkénti találkozója, amely nemcsak a köztük fennálló baráti viszonyt újítja fel és erősíti, hanem az iskola és a tanítvány közötti viszonyt is fentartja, ami kétségtelenül igen kedves.

Az iskola 4 tagozatot foglal magában: elemi népiskolát 308 tanulóval, elemi magániskolát 89, polgáriskolát 243 és női kézimunka tanfolyamot 29 tanulóval és így az intézetben összesen 670 tanuló járt, amely igen tekintélyes szám az iskolát az ország egyik legnépesebb iskolájává teszi. Van az intézetnek szépen berendezett internátusa is, melyben a múlt tanévben 88 tanuló volt elhelyezve.

A polgári iskolába beiratkozott 243 tanuló közül 11 kimaradt, 1 meghalt és így év végén maradt 231. Ebből helybeli 128, torontálmegyei 94, más megyei 9. Vallás szerint: róm. kath. 180, gör. kel. 39, ref. 4, ág. ev. 3, izr. 5. Az előmenetel igen jó volt, amennyiben általános kitűnő volt 33 (14%), jeles 64 (27%), elégséges 30 (13%)

és elégtelen 10 (5%), kik közül 8 javító vizsgát tehet.

Az elemi iskolába beiratkozott 82 tanuló. Vallás szerint: 71 róm. kath., 10 gör. kel., 1 unit. és 1 izr. Nagybeeskereki volt 77, torontálmegyei 5.

A 6 osztályú elemi népiskolába beiratkozott 308 tanuló, kimaradt 3, maradt 305 és pedig 302 nagybeeskereki és 3 torontálmegyei. Vallásra nézve 248 róm. kath., 12 ref., 6 ev., 26 gör. kel.

Dr. Glattfelder Gyula, Csanád egyházmegye püspöke az elmúlt tanévben két ízben meglátogatta az intézetet. Megvizsgálták a kir. tanfelügyelő és a miniszteri biztos is, kik valamennyien elismeréssel nyilatkoztak az intézet rendjéről és az elért eredményről.

Tanári vezetés mellett meglátogatták a tanulók a helybeli kórházat, a szőnyeggyárat, a képművelést, ahol mindennél tanulságos magyarázatról gondoskodva volt.

Az ifjúsági és tantestületi könyvtár, valamint a szertárak szép gyarapodását igazolják a közölt kimutatások.

Az elvégzett tanításanyag, a tantestület és tanulók névsora, statisztikai kimutatások, az internátusról való hű és minden kérdésre megfelelő tudnivalók, a jövő tanévre vonatkozó értesítés egésztik ki a csinos értesítőt.

Sz. A.

A délmagyarországi tanítók nagygyűlése.

— aug. 5.

A „Délmagyarországi Tanítóegylet” mint már említettük, Csák nagyközség meghívása folytán 1912. évi augusztus hó 21., 22. és 23. napjain Csákon tartja meg XLVI. nagy- és közgyűlését.

A nagygyűlés sorrendje:

I. nap. Augusztus hó 21.-én, szerdán: Délután 3 órakor a „Délmagyarországi Tanítóegylet” választmányának rendes ülése Csák község háza tanácstermében. Délután 4.26 órakor a vasutón érkező vendégeknek ünnepélyes fogadtatása és elszállásolása. Este 8 órakor ismerkedési estély a „Fehér Ló”-szállodában.

II. nap. Augusztus hó 22.-én, esütörtökön: Reggel 8 órakor ünnepélyes isteni tisztelet a csáki róm. kath. plébániatemplomban és egyidejűleg a többi hitfelekezetek templomaiban is. Délután 9 órakor a „Délmagyarországi Tanítóegylet” XLVI. nagygyűlése a „Nemzeti szálloda” nagytermében.

A tanítói nagygyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó, elmondja Schenk Jakab, a D. T. E. elnöke. 2. Üdvözlések egyletek, testületek stb. részéről. 3. Jegyzőkönyvi hitelesítő kijelölése. 4. Előadások: I. A gazdasági ismétlőiskola befolyása népünk gazdálkodására. Előadó: Juhász Vilmos kir. tanácsos, nyug. földműves iskolai igazgató Csákon. II. A tanító a patronázs szolgáltatásban. Előadó: Kovalik Károly, közei róm. kath. tanító.

Az üzlet kibérlése folytán

keletkezett kényserhelyzet miatt

mesés olcsón adom el

a raktáron levő legfinomabb cipőket,
tessék a ritka alkalmat kihasználni.

WEINBERGER K. Hunyadi-utca 23. szám.

891-17.9

IDEGBÁNTALMAK

(NEURASTHENIA, HYSTERIA STB.) ELLEN

VILLANYOS VIZFÜRDŐK ALKALMAZTATNAK

Dr. HEINERMAN SANATORIUMÁBAN

528-x.3

III. Népoktatásügyünk közgazdasági megvilágításban. Előadó: Szauer Mátyás, garabosi közs. igazgató-tanító. IV. Összefoglaló visszapillantás a VII. egyetemes tanítógyűlésnek a tanítói fizetés rendezése, a tanítói nyugdíjtörvény revíziója és a szolgálati pragmatika tárgyában hozott határozataira. Előadó: Lamesfeld Péter, máslaki róm. kath. tanító. V. A Bardócz Pál székesfővárosi szakköznevelő igazgató egészségügyi és szociális szempontból nagyfontosságú tábláinak az ismertetése. Előadó: Mező Dániel, a D. T. E. alelnöke, temesvári közs. tanító. VI. Schweininger József számtanítási módszerének és számológépének bemutatása. Előadó: Schweininger József gyéri közs. tanító. Délután 1 órakor társasbéd a „Fehér Ló” szállodában. Egy teríték ára bor nélkül 3 korona. Délután 2.30 órakor a „Délmagyarországi Tanítóegylet” Önszervező Szövetségének közgyűlése a csáki községi kerti helyiségben. Délután 3 órakor a „Délmagyarországi Tanítóegylet” óvodai szakosztályának közgyűlése a csáki községi óvoda kerti helyiségében.

Az óvodai szakosztály közgyűlésének tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó, elmondja Pichler Gabriella, az óvodai szakosztály elnöke. 2. Jegyzőkönyvi hitelesítők kijelölése és a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése. 3. Előadások: I. Gyakorlati foglalkozás, tartja Farkas M. Charitas nővér, csáki óvónő. II. Verstanítás alaki munka alapján, bemutatja Jokov Mladenné cserépaljai közs. óvónő. III. A gyermek és a játék. Előadó: Forgách Julia közs. óvónő. 4. Forgách Julia lemondása folytán első alelnök választása. 5. Interpellációk. 6. Indítványok. 7. Elnöki jelentés. 8. A gyűlés bekezdése.

Délután 3 órakor Temesvármegye iparostanonciskolái tanítók egyesületének közgyűlése Csák községhez tanástermében. Délután 4 órakor kirándulás a csáki állami földmives iskola telepére, hol 5 órakor a „Délmagyarországi Tanítóegylet” gazdasági népiskola szakosztályának közgyűlése fog megtartatni. Gyülekezés a „Fehér Ló” szálloda előtt, ahol a kirándulók részére kocsik állanak rendelkezésre.

A gazdasági népiskola szakosztálya közgyűlésének tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó, elmondja Eisler Gyula, a gazd. népisk. szakosztálya elnöke. 2. Hitelesítők kijelölése. 3. Előadás: Modern okszerű kukoricatermelés. Előadó: Szauer Mátyás, garabosi közs. igazgató-tanító. 4. Esetleges indítványok.

Este 9 órakor műkedvelői előadással egybekötött táncestély a „Nemzeti szálloda” nagytermében. Belépti díj személyenként 1 korona. A tiszta jövedelem a D. T. E. jótékony céljaira szolgál.

III. nap. Augusztus hó 23-án, pénteken: Reggel fél 9 órakor a „Délmagyarországi Tanítóegylet” XLVI. közgyűlése a „Nemzeti Szálloda” nagytermében. I. Elnöki megnyitó. II. A XLV. nagygyűlés IV. számú, id. Árpásy János „Szemléltető ABC. és olvasató gép”-ére vonatkozó határozatának előterjesztése. III. Elnökségi évi jelentés. IV. Pénztári jelentés. V. A konviktus felügyelő-bizottság jelentése és esetleges előterjesztése. VI. Az egyleti közlöny kiadóhivatala vezetőjének jelentése. VII. A számvizsgálók jelentése. VIII. A jogvédő bizottság jelentése és esetleges előterjesztése. IX. A tanítók érdekeit képviselő 27-es állandó bizottság jelentése és esetleges előterjesztése. X. Bayer-Telbisz Karolina egyleti zászlóánya 2500 koronás alapítványa 1912. évi kamatainak segélyképpen odaitélése. XI. Bayer Alajos és Schenk Jakab-féle Tanítók Háza alapítványi helyekre eszközölt felvételre szóló jelölés bejelentése. XII. Az óvodai és gazdasági népiskolái

szakosztályok előterjesztései. XIII. Fiókköri indítványok és előterjesztések. XIV. Beérkezett ügydarabok előterjesztése. XV. Az 1912—1913. egyleti évi költségvetés előterjesztése. XVI. Interpellációk. XVII. Elnöki indítványok. XVIII. Indítványok. Közgyűlés után hazaindulás.

HIREK.

— **Az alispán itthon.** Jankó Ágoston udvari tanácsos alispán tegnap este hazaérkezett külföldi utjáról, s ma átvette hivatalának vezetését.

— **Esküvő.** Ma délelőtt 10 órakor vezette oltárhoz Urhegyi Antal m. kir. honvéd százados Csathó Ilonát, Csathó Lajos nagybeeskereki kir. közigyűző leányát. A polgári esküvő délelőtt 10 órakor volt az anyakönyvi hivatalban s tanuként Kamenszky Rezső honvéd alezredes és Hajós Árpád honvéd százados szerepeltek. Majd a róm. kath. plébánia-templomba vonult át a násznép, ahol Magyary Pál pápai kamarás apátplébános adta az egyház áldását az új párra. Az esküvőn nagy számban jelentek meg a fiatal pár ismerősei és jóbarátai.

— **Adományok az árvízkárosultaknak.** A torontálvármegyei árvízkárosultak javára ma Csávós község küldött be 40 koronát az alispáni hivatalba.

— **Házasság.** Ma tartotta esküvőjét Molnár Mihály vrpoljei Máv. állomás felügyelő Stref Máriaival, a Stagelschmidt-féle téglagyár könyvelőjével.

Tegnap délelőtt volt az esküvője továbbá Virzinger József m. kir. posta-és távirtda műszerésznek, aki Blazsej Karolinát, néhai Blazsej József sütő nagyiparos leányát vezette oltárhoz.

— **Orvosi körökből.** Dr. Steiner Gyula közkórházi főorvos szabadságáról visszatért Nagybeeskerekre s rendeléseit újból megkezdte.

— **Eltörölt ünnepek.** Most már véglegesen eldőlt, hogy a katolikus egyház ünnepei közül melyeket törlik. A hercegprimás Balatonfüredről keltezett legújabb körlevelében ugyanis tudatja, hogy a motu proprio intézkedései értelmében a következő ünnepek elvesztik külső ünnep jellegüket s azokon a misehallgatás és a szolgáló munkától való tartózkodás nem kötelező: Karácsony, Husvét és Pünkösöd másodnapja, Urnapja, Gyertyaszentelő Boldogasszony (február 2), Gyümölcsoltó Boldogasszony (március 25.), Kisasszony napja (szeptember 8.), valamint mindenféle ország, nemzet, egyházmegye, tartomány, község különleges védőszentjeinek fogadalomból, vagy szokásból származó ünnepei, még ha egyháziilag meg is voltak eddig erősítve és nyilvánosan is megülettek. Ezek az ünnepnapok az ünnepek jegyzékéből törölnődök.

— **Polgári leányiskola Módoson.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter 94850—912. számú rendeletével Némethné szül. Rittner Ilona okl. tanárnőnek megengedte, hogy Módoson internátussal egybekapcsolt polgári leányiskolát és nevelőintézetet állíthasson fel. Az iskola és az internátus szeptember elsején nyílik meg.

— **Az országos jegyzőkongresszus elhalasztása.** A Községi és Körjegyzők Országos Központi Egyesületének elnöksége közhírré teszi, hogy az augusztus 18-ra Kolozsvárra összehívott kongresszust augusztus 28-ra halasztja el. Az elhalasztás oka az, hogy augusztus 18-ika körül Kolozsvárott az országos Méhészeti Egyesület tartja országos kongresszusát. Az új megállapodás szerint a jegyzők közgyűlésének ideje alatt a választmány augusztus 27-ikén kezd ülésezni, a közgyűlés pedig másnap lesz a vármegyei tanácskozási termében.

— **Zászlószentelés Nagyikindán.** A nagyikindai legényegylet szeptember hó 1-én, amikor a római katolikus hitközség templomszentelésének 100-ik évfordulóját ünnepeli, zászlószentelési ünnepélyt rendez. A zászlóanyai méltóságot Reitter Fe-

renc ipartestületi elnök neje, szül. Hess Anna urnó vállalta el. Az ünnepély fő-protectora Augustin Miklós városi főjegyző. Ezenkívül iparosvilágunknak 60 előkelő tagja vállalta még a protektori tisztséget.

— **Öngyilkosság a temetőben.** Sulyos gyász érte Hegedüs Miklósnét, Torontálvármegye néhai főjegyzőjének özvegyét. Fia, Hegedüs Andor es. és kir. ulánus hadnagy ugyanis szombaton délután egy óra tájban a róm. kath. temetőben halálán lőtte magát s rövid idő múlva meghalt. Az öngyilkos fiatalember semmiféle magyarázó irást nem hagyott hátra s valószínűleg idegrohamában követte el a végzetes tettet. Az elhunytat, akinek halála a Steinbach-családot is gyászba ejti, tegnap temették el meleg részvét mellett katonai diszszel. Haláláról a család a következő gyászjelentést adta ki:

Özv. Hegedüs Miklósné szül. Steinbach Erzsébet mély fájdalomtól sújtott szívvel tudatja, hogy felejthetetlen és egyetlen fia Hegedüs Andor, ny. es. és kir. ulánus-hadnagy 1912. évi augusztus hó 3-án rövid szenvedés után életének 24-ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogult temetése f. hó 4-én délután 5 órakor lesz a nagybeeskereki róm. kath. temető halottas házából a családi sírboltba, a róm. kath. egyház szertartása szerint. Az engesztelő szentmise-áldozat f. hó 5-ikén reggel 9 órakor lesz a róm. kath. plébánia templomban.

— **Éretlen dinnyék.** A közönség köréből több oldalról panaszt kapunk, hogy a dinnyepiacokon jóformán csupa éretlen görögdinnyét árusítanak. A panaszt ajánljuk a rendőrség figyelmébe s ilyen kolera-veszedelmes időben jó volna a dinnyepiacon egy alapos razzia tartani.

— **Meggyilkolta a férjét.** Lugosról jelentik: A napokban egy dult arca román nő állított be a rendőrségre és rettenetes bünnel vádolta magát: férjgyilkossággal. Elmondta, hogy ő Popovits József harmadi lakos felesége; Popovits illoságos réme a falunak, boldog-boldogtalanba beleköt, naphosszat iszik s részeg állapotban oktalan állathoz sem illő dolgokat mivel. Napok óta részegkedett most is és az asszonynak megüzente, hogy nem sokára hazamegy, aztán leszurja a sertéseit, a gyerekeit s végül a feleségét. Popovitsné tudta, hogy az urának ilyen üzeneteit tanácsos komolyan venni s mikor ez hazajött, szó nélkül türte minden durvaságát. De mikor azzal dült le, hogy fölébredve végrehajtja szörnyű tervét, az asszonyt elhagyta az esze s fejszét ragadva úgy vágta nyakon ágyban fekvő férjét, hogy az menten meghalt. Kétségbeesett tette után begyalogolt Lugosra és följelentette magát a rendőrségen. Kihallgatása után átkísérték az ügyészséghez.

— **Idegesség ellen** orvosi tekintélyek a legjobbnak elismert „Salvator” gummisarkot ajánlják, mely kitűnő ruganyosága folytán a járásközbeni rázkódtatást gyöngíti, azonkívül könnyű és ruganyos járást kölcsönöz.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

A fürdő (telefonszám 118.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van, hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől negyed 5 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5—7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjegylete” nagybeeskereki fiókja minden hó 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogad el befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben d. u. 3—5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközöltetnek.

Augusztus 15., 16., 17., 18. Országos vásár.
Augusztus 31. Közig. bizottság ülése.

TÁVIRATOK.

A kereskedelmi miniszter Velenczében.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Fiuméből jelentik, Beöthy László kereskedelmi miniszter Lovranából ma Velenczébe utazott.

A külügyminiszter Tátralomniczon.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Tátralomniczról jelentik, Berchtold gróf külügyminiszter ma családjával hosszabb tartózkodásra odaérkezett.

A Justh-párt és a béke.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A Justh-párt még mindig makaesul a legszélsőbb ellentállás alapján áll. Lukács miniszterelnök legutóbbi nyilatkozatával kapcsolatban, a Justh-párt egyik alelnöke egy újságíró előtt tegnap kijelentette, hogy őket nem lehet valami formulával leszerelni. Az integrum restitució követelését ugyan a Justh-párt is túlhaladottnak tartja már, de helyre kell állítani a szerinte megzavart jogrend folytonosságát és intézményes bízottságát kell szolgáltatnia annak, hogy a legutóbbi események a parlamentben többé soha elő ne fordulhassanak. Emellett ragaszkodik a Justh-párt a személyi kérdésben elfoglalt eddigi álláspontjához is.

A pápa jubileuma.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Tegnap töltötte be X. Pius pápa trónraléptének kilencedik évfordulóját. Ebből az alkalomból tegnap a világ összes katolikus templomaiban hálaadó Istentiszteletek voltak.

Az új Dreadnoughtok nevei.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Triesztről jelentik, a király már hozzájárult ahhoz, hogy a harmadik Dreadnought neve „Admiral Sterneek“, a negyedik pedig „Admiral Petz“ legyen.

A kémek és a hadgyakorlatok.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az ideai nagy hadgyakorlatok alkalmával az összes közigazgatási hatóságokat, esendőségeket utasították, hogy szigorúan ügyeljenek a kémekre. A csendőrségnek fölhívták a figyelmét arra, hogy különösen a házalókat kísérjék figyelemmel, mert leggyakrabban házalók álarcában szerepelnek a kémek.

Véres harcok a török-montenegrói határon.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ugy konstantinápolyból, mint Cettinjéből érkező hírek egybehangzóan jelentik, hogy a török-montenegrói határon véres összeütközés volt a török hatonaság és a montenegróiak között. A jelentések szerint az összeütközés igen véres volt s hatvan halott és nagy-számu sebesült maradt a csataterén.

Halálos automobilszerencsétlenség.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Budapest közelében ismét végzetes automobilszerencsétlenség történt. Zsigmondy Károly, egy ipari

részvénytársaság vezérigazgatója tegnap automobilon kiment Gödöllőre, hogy ott időző két leányát hazahozza a fővárosba. Mikor Gödöllőről hazafelé mentek az autómobil az országuton fölborult s a bennülők kiestek. Zsigmondynak Márta nevű 16 éves leánya oly szerencsétlenül esett ki az autóbilból, hogy nyakát szegte s néhány pillanat múlva meghalt. Zsigmondy és másik leánya csak könnyebben sebesült meg.

A lóversenycsalások.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint ismeretes, Springer báró versenystállótulajdonos trénerjét azzal vádolják, hogy doppingolással — mesterséges izgatószerekkel — növelte az istálló egyes lovainak versenyképességét s így évek óta nagy összegeket szerzett. Mint Bécsből jelentik, az osztrák jockey-klub tegnap ülést tartott, hogy a tréneret, míg az ellene megindított vizsgálatot befejezik, ideiglenesen kitiltja az összes osztrák versenypályákról.

A zágrábi merényletpör.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Zágrábból sürgönyzik, a bíróság ma folytatta a bán merénylője bűnyüvének tárgyalását. Ma azokat a horvát és szerb diákokat hallgatták ki, akik résztvettek különböző dinasztiaellenes tüntetéseken.

Az Aetna háborog.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Római jelentések szerint az Aetna ismét háborog. Naponkint óriási füsttömegek kóvályognak belőle sűrű hamuesővel keverve. Katániában az Aetna környékén nagy a rémület a lakosság körében, mert attól tartanak, hogy a tűzhányó kitör.

Gyujtogató borbély.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nyiregyházán napok óta nagy rémületet keltettek a mindennapos tüzesetek. Tegnapelőtt is kigyulladt a Marton-féle gőzmalom s nagyrészen leégett. Növelte a lakosság rémületét, hogy a tüzek nyilvánvalóan gyujtogatósból származtak, mert a kigyulladt házakra mindig rá volt írva: „Ez a ház ma leég“. A csendőrség széleskörű nyomozást indított a gyujtogató ellen s azt tegnap sikerült is egy Schatz Lajos nevű borbély személyében leartóztatni. Azt hiszik, hogy Schatz piromániában szenved.

A sinajai játékbank.

Budapest, aug. 5. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A romániai Sinajában tudvalevőleg a kormány engedélyével játékbank működik. Az ügyészség már többször tiltakozott a játékbank ellen s a kormány engedélyét törvénytelennek mondta, de az engedélyt nem vonták vissza. Most az ügyészség elhatározta, hogy legközelebb rendőrökkel behatol a játékbankba, lefoglalja egész felszerelését, a bankot bezáratja s megindítja a bűnvádi vizsgálatot.

TÓZSDE.

(Árak 50 kilogrammonkint.)

Buza (októberre)	11.45 — —
Buza (áprilisra)	11.79 — —
Rozs (októberre)	9.31 — —
Zab (októberre)	9.63 — —
Tengeri (augusztusra)	9.08 — —
Tengeri (szeptemberre)	8.98 — —
Tengeri (májusra)	7.55 — —

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Mokrin község előljáróságától.
3805—1912. szám. 928—3.3

Árverési hirdetmény.

Mokrin község tulajdonát képező 1660 hold föld két holdas részletekben 10 egymásután következő évre ez év szeptember hó 2-án és következő napokon a helyszínen megtartandó nyilvános árverés útján haszonbérbe fog adatni.

Az árverési feltételek az előljárásnál megtekinthetők.

Mokrin, 1912. július hó 31-én.

Az előljáróság.

Motor- és autóbENZINT,

valamint mindennemű gép és autólajokat a legjobb minőségben és megfelelő árak mellett ajánl:

Opolczer Jenő

keresk. ügynöksége

Nagybecskerek,

a Biharszilágyi Olajipar R. T. mezőtelegdi gyárának képviselősege.

848—55

ad 900—1912. sz.

937—3.1

Árverési hirdetmény.

Gyála község előljárósága ezennel közhírré teszi, hogy egyes lakosok tulajdonát képező és a gyálai nagyréten fekvő mintegy 1075 kat. holdon gyakorlandó vadászati jog 6 (hat) egymásután következő évre f. 1912. évi augusztus hó 15-én d. e. 10 órakor a község-házánál tartandó árverésen a legtöbbet ígérők haszonbérbe adatik.

Közelebbi feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Gyála, 1912. augusztus hó 1-én.

Községi előljáróság.

Háziszolga

azonnali belépésre

felvétetik.

Cím: a kiadóhivatalban.

925—x 3

Tizezer korona

készpénz lefizetése mellett kapható Nagybecskereken közvetlenül a város mellett egy

14 holdas szőlő.

A vételár hátralevő része évi részletekben törleszthető. A szőlőt esetleg két parcellában is eladják.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Pályázati hirdetmény.

Aracs községénél egy a végrehajtási teendőkhöz jártas végrehajtó azonnali belépésre alkalmazást nyerhet.

Fizetése havi 70 korona s némi mellékjövedelem.
939-3.1 Aracs község előljárósága.

Keresek

folyó évi november 1-ére 2-3 szobás

lakást

lehetőleg a belvárosban.

Cim: Hammes János

Magyar-francia biztosító r.-t.-nál.

936-22

Orcslámos község előljárósága.

1550-912. sz. 940-2.1

Haszonbérbeadási árverési hirdetmény.

Alulírott községi előljáróság közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező vadászati jog 1912. évi augusztus hó 1-től 1918. évi augusztus hó 1-éig terjedő 6) hat egymást követő évre folyó évi augusztus hó 10-én délután 10 órakor a község házában tartandó nyilvános árverésen haszonbérbe adatik.

Az árverésre vonatkozó feltételek a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintethetők.

Orcslámos, 1912. július hó 27.

Községi előljáróság.

Nagybecskereki járás főszolgabírájától.
5280-1912. szám. 923-3.3

Pályázati hirdetmény.

Felsőaradi községben üresedésben levő segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek. Felhívom pályázókat, hogy képesítésüket és eddigi alkalmaztatásukat igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket folyó évi szeptember hó 1-ig hozzám annyival is inkább nyujtsák be, mert az elkészen érkezett vagy később fel nem szerelt kérvényeket figyelembe nem veszem.

Az állás javadalmazása állami kiegészítéssel 1000 korona évi fizetés és 160 korona lakbér.

Nagybecskereken, 1912. évi július hó 30.

Lowieser Imre, főszolgabíró.

Nagyszentmiklósi járás főszolgabírájától.
4549-1912. kig. szám. 938-3.1

Pályázati hirdetmény.

A nagyszentmiklósi járáshoz tartozó Nagycsanád székhelyi rendszerezett körállatorvosi állásra pályázatot hirdetek.

A körhöz az egybeépített Nagy- és Ócsanád községek tartoznak. A megválasztandó körállatorvos javadalmazása Nagycsanád község részéről 739 korona 90 fillér. Ócsanád község részéről 260 korona 10 fillér, összesen 1000 korona és a szabályrendeletileg megállapított látogatási díjak. A körhöz tartozik a san-marceoi hercegnő uradalma, az ott nyelendő valószínű mellékjövedelem 200 korona.

Felhívom mindazokat, kik kérdéses állást elnyerni kívánják, hogy a törvény követelményeinek megfelelőleg felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi augusztus hó 20-áig küldjék hozzám be.

Nagyszentmiklós, 1912. évi július hó 25-én.

Krevráth, tb. főszolgabíró.

Alibunári járás főszolgabírájától.
2891-912. szám. 929-3.3

Pályázati hirdetmény.

Petre községben lemondás folytán megüresedett községi irtóki állásra pályázatot hirdetek.

Akik ezen állást elnyerni óhajtják, szabályszerűen felszerelt kérvényüket az alibunári főszolgabíróhoz címezve folyó évi augusztus végéig küldjék be.

Javadalmazás: Rendes évi fizetés 960 korona. Személyi pótlék (lakás és tüzifa) 164 korona. Négy ötéves korpótlék a 150 korona.

A választás napját később fogom kitűzni.

Alibunár, 1912. évi július hó 29.

Radonics, főszolgabíró.

Földbérlet.

Keresek f. évi október 1-re

3-400 holdas szántóból

álló, a szükséges gazdasági épületekkel ellátott

haszonbérletet

lehetőleg Torontál vármegyében

Konkoly Samu, Nagybecskerek.

913 4.4

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasút — Érvényes 1912. május hó 1-től.

Oda.		Szeged—Karlova—Nagybecskerek.										Vissza.							
Szv. 4708 I-III.	Szv. 4710 I-III.	* Sv. 4712 II-III.	Szv. 4702 I-III.	Szv. 4714 I-III.	Szv. 4706 I-III.	Szv. 4704 I-III.	178.						Szv. 4707 I-III.	Szv. 4701 I-III.	Szv. 4709 I-III.	* Sv. 4711 II-III.	Szv. 4703 I-III.	Szv. 4715 I-III.	Szv. 4717 I-III.
805	1015	—	810	840	—	240	ind. Budapest nyugoti pályaudvar (172)	érek.	405	125	75	745	635	1100	—	715			
94	—	436	748	905	—	155	ind. Temesvár-Józsefváros (172)	érek.	1238	163	66	606	822	576					
122	—	820	1108	—	—	44	ind. Szeged Rókus (163)	érek.	802	1080	219	219	339	629	242				
155	457	956	1150	227	—	622	ind. Szeged x (163, 172)	érek.	720	941	1200	104	254	557	1234				
200	503	1001	—	231	—	—	ind. Ujszeged	ind.	715	—	1155	1259	—	552	1229				
23	511	1009	1270	240	—	632	érek. Szőregh (172)	ind.	706	929	1146	1249	242	543	1220				
209	512	1010	1201	242	—	633	ind. Öszentiván-Ujszentiván	érek.	705	928	1139	1248	241	542	1219				
216	520	1016	—	250	—	639	Ószentiván-Ujszentiván	érek.	658	—	1132	1242	—	535	1212				
222	526	1021	—	256	—	644	Vedresháza 3. sz. őrház	érek.	651	—	1125	1237	—	528	1205				
229	534	1027	—	304	—	650	Gyála	érek.	644	—	1118	1231	—	521	1158				
236	541	1033	—	312	—	656	Ókeresztur	érek.	637	—	1111	1225	—	514	1151				
—	551	1042	—	323	—	705	Kupuszina	érek.	626	—	1100	1210	—	503	—				
303	610	1058	1244	343	—	717	Törökkanizsa	érek.	617	855	1051	1202	208	453	1131				
317	624	1110	—	358	—	728	Szanád	érek.	556	—	1030	1141	—	430	1106				
327	634	1118	103	420	—	737	Csóka	érek.	546	832	1020	1132	145	420	1054				
340	647	érek.	—	434	—	748	Tiszaszentmiklós	érek.	533	—	1007	—	—	407	1039				
354	701	—	123	449	—	870	Padé	érek.	518	812	953	—	124	353	1023				
408	716	—	—	504	—	811	Esztermajor	érek.	503	—	938	—	—	338	1005				
419	727	—	—	515	—	821	Boesár	érek.	451	—	927	—	—	327	952				
429	737	—	149	525	—	829	érek. Karlova x (174)	ind.	440	745	916	—	1252	316	940				
54	833	—	404	—	—	1011	érek. Nagykikinda (174)	ind.	355	636	—	—	1140	215	720				
35	636	—	1140	215	720	—	ind. Nagykikinda (174)	érek.	—	833	—	Szv. 4713 I-III. 140	140	44	1021				
439	752	—	154	535	800	—	ind. Karlova x (174)	érek.	—	741	906	1142	1247	300	915				
445	801	—	—	544	—	—	Beodra	érek.	—	—	858	1134	—	252	905				
457	810	—	—	553	—	—	Vinczeér	érek.	—	—	849	1125	—	243	855				
521	834	—	227	617	833	—	Törökbecse-Aracs	érek.	—	713	830	1105	1219	223	838				
537	851	—	—	634	—	—	Kumán	érek.	—	—	804	1044	—	201	811				
551	905	—	251	648	857	—	Melencze (Ruszandafurdó)	érek.	—	646	751	1031	1152	148	755				
606	920	—	303	703	909	—	Alsóelemér	érek.	—	633	735	1015	1139	132	742				
620	934	—	315	717	921	—	érek. Nagybecskerek x (173, 179)	ind.	—	621	720	1000	1127	117	727				
120	—	—	—	1051	—	—	érek. Pancsova (179)	ind.	—	—	—	510	510	—	317				

Oda.		Nagykikinda—Karlova.										Vissza.					
Vv. 4812 I-III.	Szv. 4802 I-III.	Szv. 4804 I-III.	Szv. 4806 I-III.	Szv. 4808 I-III.	Szv. 4805 I-III.	Szv. 4803 I-III.	Szv. 4801 I-III.	Szv. 4807 I-III.	Vv. 4811 I-III.	174.							
85	1015	—	87	24	—	125	405	1238	715								
—	438	90	128	424	—	736	—	606	—								
355	636	1140	215	720	—	645	833	140	404	1031							
418	658	1200	235	740	—	525	813	120	344	1008							
434	713	1214	249	755	—	510	758	105	329	953							
73	941	254	557	1234	—	155	—	—	1150	622							
620	984	315	717	921	—	—	47	1000	117	727							
1209	—	—	1051	—	—	—	—	510	—	317							